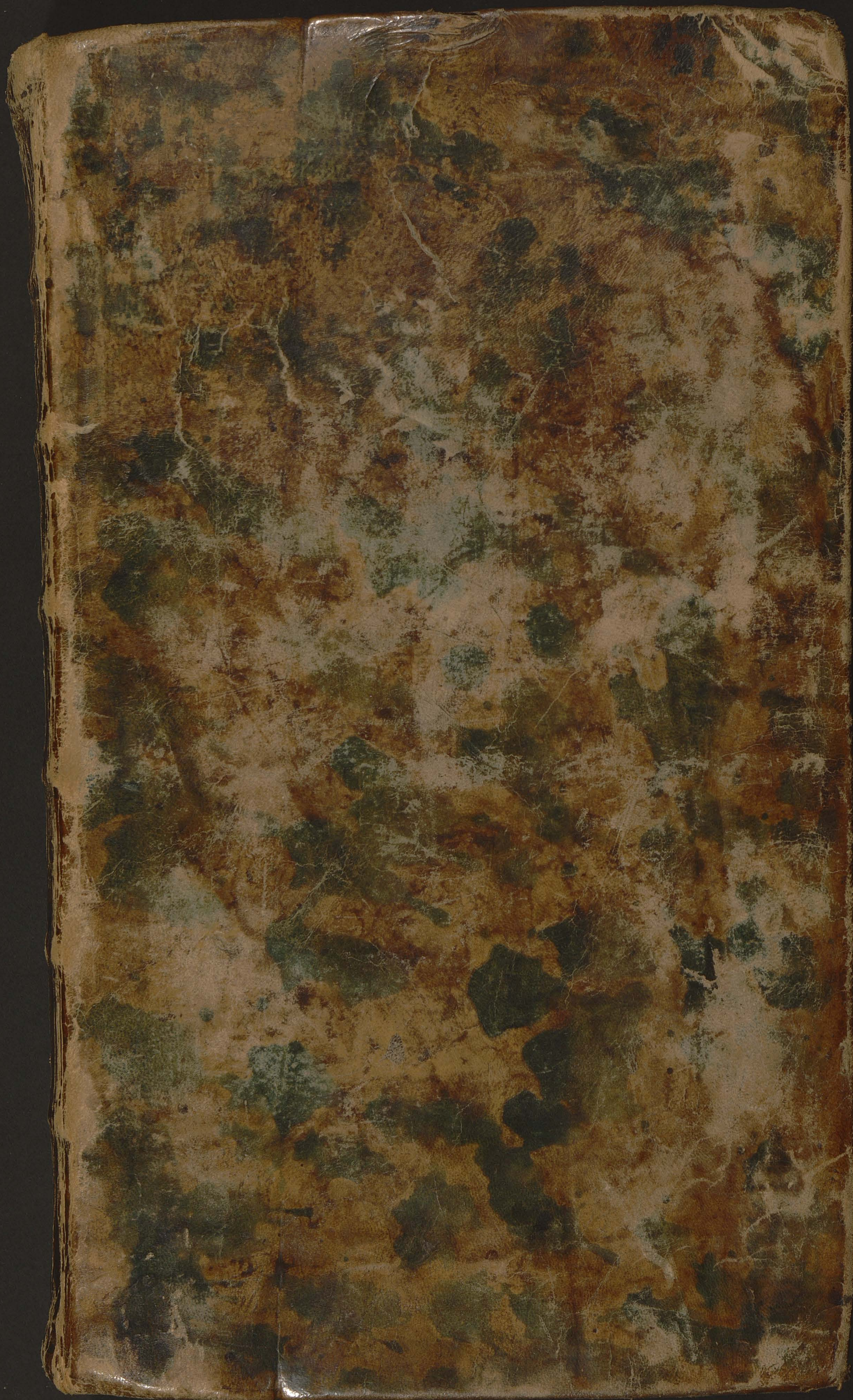

Konstitucye Seymu Warszawskiego
od roku 1788, do roku 1792.

Darowane Bibliotece Akademii Wileńskiey
Przez JW. JPana Jerzego Białopiotrowicza
Pisarza Woyskowego W. X. Lit.

Actum in Curia Regia Varsaviensi Die Vigesima Septima Mensis Julii, Anno Domini Millesimo Septingentesimo Octuagesimo Nono.

AD Officium & Acta præsentia Castrensia Capitanealia Varsaviensia personaliter veniens Magnificus Joannes Paulus Łuszczewski, Sacræ Regiæ Majestatis & Comitiorum Ordinariorum Generalium atque Confæderationis Generalis Regni Secretarius, eidem Officio & Actis Illius Constitutionem infrascriptam obtulit, & ad ingrossandum in Acta præsentia porrexit, tenoris talis:

Fundusz dla Woyſka.

Chcąc mieć powiększone Dochody publiczne, i pewny dla Woyſka uchwalonego Fundusz, zawakowane Biſkupſtwo Krakowſkie i Xięſtwo Siewierſkie, czyli Intraty Dobr tychże, odtąd na płacę Woyka deſtynuiemy, zoſtawuiąc do Rezydencyi Biſkupom Krakowſkim Pałace w Warſzawie i w Krakowie będące, a zlecaiąc Kommiſsyi Skarbowey Koronney Rzeczypoſpolitey, aby Dobra rzeczone, przez Luſtratorów od ſiebie wyznaczonych, i przyſięgłych zrewidowawſzy, i Intraty z nich wyciągnąwſzy, Prowenta z tychże Dóbr *per Licitationem plus Offerentibus* na Lat ſześć Szlachcie Rodowitey, Stanu Swieckiego arędowała, z tym Warunkiem: aby *anticipativè* od Dzierżawców półroczna była wypłacana do Skarbu Rzeczypoſpolitey Aręda, którey gdyby Dzierżawca nie zapłacił regularnie, odpadać w ſześć Tygodni po Terminie powinien od Poſseſsyi, a ta innemu przez Licytacyą, ma bydź zaraz puſzczona, i nawet, aby krzywda Skarbu Rzeczypoſpolitey, gdyby Dzierżawca nie był Posſeſsyonat, na Oſobie Dłużnika, i na Maiątku Poręcznika (którego przy braniu Dzierżawy przyſtawić powinien) była poſzukiwana; który to rygor, tym bardziey na takowego rozciągnionym mieć chcemy, któryby prawnie przekonanym zoſtał o ſpuſtoſzeniu Dóbr przez Licytacyą otrzymanych. A z takowych Dochodów nayprzód aby Kommiſsya Skarbowa Biſkupowi Krakowſkiemu Sto Tyſięcy Intraty dwoma Ratami rok rocznie wypłacała, lub gdyby który

ry z Biſkupów Krakowſkich żądał w Dobrach teyże Stotyſięczney Intraty, tedy do Licytacyi przypuſzczonym bydź może, dla którego do Lat Dwunaſtu taż Licytacya ciągle bez powtorzenia trwać ma, aby tylko nie więcey iak Sto Tyſięcy Dobra czyniły, wyiąwſzy z pod Licytacyi takowe Dobra, które maią *Foſſilia*, Kruſzce i Minerały, oraz Dobra Kielce, gdzie Fabryki założone bydź mogą; Reſztę zaś Intrat na Płacę regularną Woyſku ſzczególnie obracała, z odebraniem ściſłey Kalkulacyi i Prowentów, od kogo należeć będzie, od momentu zeſzłego Biſkupa Krakowſkiego, i z weyrzeniem w ſtan Dóbr, w iakowym też w czaſie zdrowia Przewielebnego Xięcia Sołtyka Biſkupa Krakowſkiego zoſtawały, niezważaiąc na żadne Kontrakty lub Tranzakcye przez kogożkolwiek zaſzłe, nakazuiemy. Układ zaś Skarbu Naſzego Królewſkiego o Miedzianą Górę i Niewachlów, nowym Kontraktem przez Kommiſsyą Skarbu Koronnego na Lat Czterdzieści, zaczynaiąc od Dnia pierwſzego Mieſiąca Grudnia, Tyſiąc Siedmſet Ośmdzieſiątego Szoſtego Roku, bez żadney klauzuli i pretenſyi zabeśpieczony mieć chcemy; Po którym czaſie upłynionym Skarb Koronny pod Rząd ſwoy też Dobra odbierze. Papiery zaś i wſzelkie Dokumenta, do całości Dóbr tegoż Biſkupſtwa Krakowſkiego i Xięſtwa Siewierſkiego należące, Kapitule Krakowſkiey, lub komu należeć będzie, pod Przyſięgą do Kommiſsyi Skarbu Koronnego oddać zalecamy. *Subsidium* zaś *Charitativum* w Dobrach Biſkupſtwa Krakowſkiego, przez kogo dotąd było opłacane, i teraz do Skarbu wnoſzone bydź ma; Zoſtawuiemy w całości Familii zmarłego Biſkupa Krakowſkiego, cokolwiek ſię Jey ieſzcze z tegoż Biſkupſtwa podług ſłuſzności i Prawa, tak w Pieniądzach, iak innych Remanentach należeć okaże. Jako zaś rozrządzeniem Dóbr Biſkupſtwa Krakowſkiego pomnożyć ſiły Kraiowe, a tych pomnożeniem ubeśpieczyć Panuiącą Swiętą Religią Rzymſką Katolicką życzemy, tak upewniaiąc ſkutek życzenia Naſzego, chcąc oraz przez porównanie Dochodów wſzyſtkim w Państwach Naſzych Biſkupom opatrzyć przyſtoyne ich Stanu potrzeby; Nayprzewielebnieyſzemu Xiążęciu Jmi Prymaſowi Arcy-Biſkupowi Gnieźnieńſkiemu Złotych Dwakroć Sto Tyſięcy na Rok, wſzyſtkim innym Przewielebnym Biſkupom w Senacie Krzesła maiącym po Złotych Sto Tyſięcy, Nayprzewielebnieyſzemu Metropolicie *Ritus Græci Uniti* Sto Tyſięcy, Przewielebnym Biſkupom tegoż Obrządku po Złotych Pięćdzieſiąt Tyſięcy na Rok wyznaczamy. *Modernos Poſseſsores* przy Poſseſsyi Dóbr i Dochodów z obowiązkiem płacenia do Skarbów Oboyga Narodów tego, co na teraźnieyſzym Seymie uſtanowionym zoſtało, zachowuiąc: Polecamy zatym Kommiſsyom Skarbowym Oboyga Narodów, ażeby po zgonie, lub po poſtąpieniu teraz żyiących Biſkupów Dobra, iako zawakowane, nieodwłocznie obiąwſzy, i one zluſtrowawſzy (zoſtawuiąc *pro uſu* naſtępnych Biſkupów Pałace ich, w Miaſtach Katedralnych, i Pałac Nayprzewielebnieyſzemu Xiążęciu Jmci Prymaſowi w Warſzawie) ſpoſobem iako wyżey Szlachcie Rodowitey oſiadłość, albo Kaucyą odpowiedzi doſtarczaiącą maiącey, wypuściła; Ubeśpieczaiąc zaś całość Dóbr od umnieyſzenia, tymże Kommiſsyom Skarbu Oboyga Narodów zalecamy, żeby odebrawſzy przy obięciu Dóbr, wſzyſtkie Dobrom ſłużące z Kapituł do Archivum ſwoiego pod Regeſtrami (których Rewerſa przy Kapitułach zoſtawią) Dokumenta, Geometryczne wſzyſtkich rozległościów wymiary poczynić kazały, i przy podaniu *plus offerenti*, ieden Exemplarz Mappy Poſseſsorowi, drugi w Archivum Skarbowym zoſtawiły, co i w Dobrach rozrządzonego Biſkupſtwa Krakowſkiego wykonane mieć chcemy. Uprzątaiąc zawady do ſkutku teraźnieyſzey Uſtawy Naſzey

Konſty-

Konſtytucyą Tyſiąc Siedmſet Siedmdzieſiąt Piątego, Dobra Biſkupſtwa Wileńſkiego, bez zamiaru czaſu, arędować dozwalaiącą, znoſiemy. Odnawiaiąc też dawne Prawa na Biſkupſtwa tak Łacińſkie, iako i *Ritus Græci*, ſamą tylko rodowitą, nie nowo wynieſioną Szlachtę przekładaną, mieć chcemy, inaczey Przełożony *tanquam pro Crimine Statûs* w Sądach Seymowych odpowie, i Urząd utraci: Biſkupi podług teraźnieyſzey Uſtawy po zgonie, lub po poſtąpieniu, ze Skarbów *respectivê* Prowincyi Penſye wyznaczone maiący, dwiema Ratami przez połowę w każdey *anticipativè*, i niezawodnie płaceni bydź maią, a Groſzy Dwadzieścia od Sta, z Dochodów Duchownych, na Woyſko Rzeczypoſpolitey ofiarowane, z takowych Penſyi potrącane nie maią bydź. Zeby zaś Przewielebni Biſkupi w punktualnym opłaceniu Penſyi ſobie wyznaczonych, pod żadnym pretextem od Skarbów Oboyga Narodów, nie byli zawiedzionemi, przeto zoſtawuie ſię Im wolność też Dobra Duchowne, w proporcyą Penſyi ſwoich, i *respectivè* Diecezyi arędować przez Licytacyą na Lat Dwanaście, a któryby Biſkup niechciał arędować, z całkowitey Summy i Percepty Dobr Biſkupich do Adminiſtracyi Skarbu wziętych, iako z przyzwoitego Funduſzu naypierwey Penſyą ſwoią odbierać ma, a to pod Rygorem na Kommiſsarzów w Szafunku Funduſzu długi Rzeczypoſpolitey umarzaiącego włożonym. Gdy zaś porównanie Dochodów między Biſkupami, czyni do porównania obowiązków, i do rozrządzenia Dyecezyów pobudkę, a we wſzyſtkich zamysłach Naſzych Swiętey Stolicy Apoſtolſkiey iako Głowy Kościoła, Błogosławieńſtwa i pomocy życzemy: My KROL, i STANY Skonfederowane o ułożeniach rozległości Dyecezyów, o Artykułach *Jurium Stolæ* przez Biſkupa Krakowſkiego Bodzantę za Władysława Jagiełły Tyſiąc Czterechſet Trzydzieſtego Trzeciego Roku approbowanych, i o innych, które między Duchowieńſtwem a Stanem Cywilnym urządzenia wyciągaią okolicznościach, znieſienie ſię z Przewielebnemi Biſkupami Naſzemi, i Nayprzewielebnieyſzym Nuncyuſzem Swiętey Stolicy Apoſtolſkiey potrzebne i przyzwoite bydź uznaiąc, Oſoby do takowego znieſienia ſię wyznaczamy:

z SENATU.

z *Prowincyi Małopolskiey.*

W. Ankwicza Kaſztelana Sandeckiego.

z *Prowincyi Wielkopolskiey.*

W. Walewſkiego Woiewodę Sieradzkiego.

z *Prowincyi W. X. Lit.*

W. Zyberga Woiewodę Brzeſkiego Litewſkiego.

z STANU RYCERSKIEGO.

z *Prowincyi Małopolskiey.*

Ur: Oſsolińſkiego Staroſtę Sandomirſkiego, Posła Ziemi Bielſkiey.

z Prowincyi Wielkopolskiey.

Ur. Działyńskiego Woiewodzica i Posła Kaliskiego.

z Prowincyi W. X. Lit.

Ur. Juliana Niemcewicza Posła Inflantskiego.

Którzy ażeby w przeciągu trzech Miesięcy to, co z zniesienia się, w namienionych i przez się upatrzonych potrzebach ułożą, do roztrząśnienia i do approbaty Seymuiącym Stanom podali, mieć chcemy. A do tey Deputacyi, każdemu Swieckiemu i Duchownemu, Uwagi i Proiekta swoie podawać wolno będzie.

Stanisław Nałęcz Małachowski Ref: W. K. Seymowy i Konfederacyi Prowincyi Koronnych Marszałek.

Kazimierz Xiąże Sapieha Generał Art: Litt: Marszałek Konfederacyi Wo Xa Littgo.

Bazyli Walicki Woiewoda Generał Ziem Rawskich Deputowany do Konstytucyi z Senatu Prowincyi Wielkopolskiey. Antoni Giełgud Starosta Generalny Xstwa Zmudzkiego, Deputowany do Konstytucyi z Senatu z Prowincyi Wo Xa Littgo mp. Stanisław Potocki Poseł Lubelski Deput: do Konsty: z Prow: Małopolskiey. Jzf Zabieło Łowczy Wki Lttski Poseł z Xięstwa Zmudzkiego, Deputowany do Kostytucyi. Post cujus quidem Constitutionis superius præinsertæ in Acta præsentia Ingrossationem, Originale ejusdem eidem Offerenti, prævia Officii sui Quietatione, est extraditum.

PUCHAŁA
mpr.

Legit Łapiński.

